

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Τριμηνιαία έκδοση του Τομέα Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής
του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδας
Πύργος Αθηνών - Γ' κτίριο, Αθήνα 115 27

ΤΕΥΧΟΣ 14, ΧΕΙΜΩΝΑΣ 2005

Ευτυχισμένο και χαρούμενο το νέο Έτος 2005

Με τον ερχομό του νέου έτους 2005, προστέθηκαν στα Νοσηλευτικά δρώμενα και δυο νέα γεγονότα.

Το ένα έχει να κάνει με τη διεξαγωγή εκλογικών αρχιερεσιών στον Τομέα Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής, που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2ου Επιστημονικού Συμποσίου στο Βόλο, τον περασμένο Δεκέμβριο.

Μέσα από τις διαδικασίες αυτές αναδείχθηκε το νέο Επιτροπή του Τομέα με την εξής σύνθεση:

- Πρόεδρος:** **Μαρία Καλαφάτη**, Νοσηλεύτρια Π.Ε., MSc, PhD, ΕΚΠΑ
- Γραμματέας:** **Γεώργιος Σιώχος**, Νοσηλευτής Τ.Ε., ΜΕΘ Π.Γ.Ν.Ιωαννίνων
- Ταμίας:** **Ζωή Ντάσιου**, Νοσηλεύτρια Τ.Ε., ΜΕΘ Γ.Ν.Α. «Γ. Γεννηματάς»
- Μέλη:** **Γεώργιος Γεωργιάδης**, Νοσηλευτής Τ.Ε., Τομεάρχης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, Γ.Ν.Θ. «Παπαγεωργίου»
Νικόλαος Γιάκης, Νοσηλευτής Τ.Ε., ΜΕΘ Γ.Ν.Α. «Ιπποκράτειο»

Ιδιαίτερη χαρά για τον Τομέα αποτελεί η εκπροσώπηση της Επαρχίας σ' αυτόν, μέσα από τα πρόσωπα των

κ. Σιώχου Γεωργίου (Ιωάννινα) και κ. Γεωργιάδη Γεωργίου (Θεσσαλονίκη) καθώς επίσης ιδιαίτερη χαρά αποτελεί και η συνεργασία του Τομέα με τη νέα σύμβουλό του, κ. Τσοπάνογλου Μαγδαληνή.

Η νέα Επιτροπή έχοντας σαν προπομπό της, το μεγάλο έργο που έχει επιτευχθεί ως τώρα και τη συνεχή ανάπτυξη της Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής, οραματίζεται την ίδια και αφοσιωμένη δυνατή συνέχεια.

Ένα δεύτερο σημαντικό γεγονός με τον ερχομό του νέου έτους, αποτελεί η Ε.Ν.Ε. Με το διορισμό της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής, ΦΕΚ 132/Ν 16.7.2004 σύστασης της «Ένωσης Νοσηλευτών-Νοσηλευτριών Ελλάδος» του Ν. 3252/2004, η ΕΝΕ παίρνει πλέον σάρκα και οστά.

Στο δύσκολο λοιπόν έργο της προσωρινής διοικούσας Επιτροπής της ΕΝΕ, πρέπει να υπάρχει σύμπνοια και αλληλο-υποστήριξη για να πάει μπροστά η Νοσηλευτική, τώρα είναι η μεγάλη μας ευκαιρία διότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων της Επιτροπής είναι νέοι, με όρεξη, μάχημοι Νοσηλευτές από όποιο επαγγελματικό χώρο και αν βρίσκονται.

Η Ε.Ν.Ε είναι πραγματικότητα.

Γεώργιος Σιώχος

**γράψε κι εσύ
για την επείγουσα
και εντατική
νοσηλευτική**

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

- Σελ. 2: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 2^{ου} ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ, ΒΟΛΟΣ 2004
- Σελ. 3: ΗΜΕΡΙΔΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΣΤΟ Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
- Σελ. 4-6: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ (ΜΕΡΟΣ Α')
- Σελ. 6: ΣΥΝΕΔΡΙΑ
- Σελ. 7-8: ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΓCΝα

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΝΤΥΠΟ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ
A. KYNTH & ΣΙΑ Ο.Ε. - COLOPLAST

2^ο Επιστημονικό Συμπόσιο του Τομέα Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής του ΕΣΝΕ, Βόλος 2004

Το 2ο Επιστημονικό Συμπόσιο του Τομέα Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής με θέμα «Επείγουσα και Εντατική Νοσηλευτική: Γνώση-Καινοτομία- Εφαρμογή» πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό θέατρο του Βόλου στις 10 και 11 Δεκεμβρίου του 2004, με τη συμμετοχή 450 συναδέλφων από όλη την Ελλάδα και την Κύπρο.

Το πλούσιο επιστημονικό πρόγραμμα του Συμποσίου περιελάμβανε ποικιλία επίκαιρων θεματικών ενοτήτων όπως: κλινικά θέματα, σχεδιασμό κατευθυντηρίων οδηγιών, στελέχωση, εκπαίδευση, ηθικά διλήμματα και νομικό πλαίσιο καθώς και νέες προοπτικές για την Επείγουσα και Εντατική Θεραπεία. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν τρία κλινικά φροντιστήρια με αντικείμενο: «Κατακλίσεις: Πρόληψη - Αντιμετώπιση» σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Επούλωσης Τραυμάτων και Ελκών, «Αρχές μηχανικού αερισμού και κλινικά παραδείγματα» και τέλος ο «Δύσκολος αεραγωγός» Λαρυγική Μάσκα, PAX Press, Combi Tube. Παρουσιάστηκαν 15 ελεύθερες ανακοινώσεις και ακολούθησε συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων για το πως μέσα από την τεκμηριωμένη γνώση, καινοτομία και εφαρμογή, μπορεί να επιτευχθεί η βελτίωση της παρεχόμενης φροντίδας στον ασθενή.

Οι χαιρετισμοί στο συμπόσιο έλαβαν χώρα από το Δήμαρχο της πόλης του Βόλου, τη Δ/ντρια της Ν/Υ του Γενικού Νοσοκομείου Βόλου, τη Γενική Γραμματέα του Τομέα Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής της Κύπρου καθώς και από την Πρόεδρο του ΕΣΝΕ. Επίσης, χαιρετισμό απέστειλαν ο Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Εντατικής Θεραπείας και ο Καθηγητής του Παν/μίου της Ιατρικής κ. Ρούσσος ο οποίος κάλεσε για 3η φορά τον Τομέά μας να συμμετέχει στο 9th State of the Art που διοργανώνεται στην Αθήνα στις 22-24 Απριλίου 2005.

Η εναρκτήρια ομιλία πραγματοποιήθηκε από τη νοσηλεύτρια και Αναπληρώτρια Διοικήτρια του Νοσοκομείου Παιδών «Αγία Σοφία», κ. Μαλλίδου. Η ομιλία εστιάστηκε στο θεωρητικό πλαίσιο της Νοσηλευτικής μέσα από την ενδεδειγμένη ανάπτυξη των όρων Γνώση-Καινοτομία-Εφαρμογή, όπως άλλωστε ήταν και ο τίτλος του Συμποσίου. Ως ειδικό θέμα στο Συμπόσιο ανακοινώθηκε από την ομάδα εργασίας για τη σύνταξη κατευθυντηρίων οδηγιών του Τομέας ΕΕΝ, ο «σχεδιασμός κατευθυντηρίων οδηγιών των νοσηλευτικών παρεμβάσεων σε ασθενείς ΜΕΘ και ΤΕΠ». Στα πλαίσια του Συμποσίου παρου-

σιάστηκε επίσης, ένα πρόγραμμα εξειδίκευσης σε μεταπτυχιακό επίπεδο για Νοσηλευτές ΜΕΘ που αποτελεί σύσταση του Παγκοσμίου Οργανισμού Υγείας, ενώ έγινε συζήτηση και για το ρόλο του Νοσηλευτή ως ελεύθερου επαγγελματία στον ελληνικό σύστημα υγείας. Επίσης η Επιτροπή του Τομέα ΕΕΝ, είχε τη δυνατότητα να παρουσιάσει τα αποτελέσματα μιας διετούς μελέτης που αφορά τη στελέχωση με νοσηλευτικό προσωπικό, των ΜΕΘ και ΤΕΠ των δημοσίων ελληνικών νοσοκομείων και παράλληλα να κάνει προτάσεις που άπτονται της διεθνούς βιβλιογραφίας για ένα ικανοποιητικό επίπεδο στελέχωσης.

Τη δεύτερη μέρα του Συμποσίου πραγματοποιήθηκαν οι αρχαιρεσίες για την ανάδειξη της νέας Επιτροπής του Τομέα. Εδώ αξίζει να αναφερθούν οι ευχαριστίες που διατυπώθηκαν προς την πρώην Πρόεδρο του Τομέα κ. Τσερώνη για τη συμβολή και το έργο της στο ρόλο αυτό, τόσο από την Πρόεδρο του ΕΣΝΕ και τη σύμβουλο του Τομέα, όσο και από τα μέλη της πρώην και νυν Επιτροπής του Τομέα.

Με τη λήξη του Συμποσίου ανακοινώθηκε η απονομή 2 βραβείων στις καλύτερες ερευνητικές ελεύθερες ανακοινώσεις με θέματα: α) «Η μελέτη της αποτελεσματικότητας ενός πολυπαραγοντικού προγράμματος ελέγχου των νοσοκομειακών λοιμώξεων» (ΓΝΘ Παπαγεωργίου) και β) «Ασθενείς της ΜΕΘ που παραμένουν στην Ανάνηψη: χαρακτηριστικά προβλήματα» (ΠΓΝ Ρίου). Ο προϊστάμενος της ΜΕΘ του ΓΝ Χανίων παρουσίασε τα συμπεράσματα του Συμποσίου, τονίζοντας ότι το 2ο Επιστημονικό Συμπόσιο του Τομέα ΕΕΝ, ολοκληρώθηκε με επιτυχία προσφέροντας νέα γνώση και ευρεία ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των Συνέδρων. Το Συμπόσιο έκλεισε με την τελετή λήξης που διοργανώθηκε στο Κοσμικό Κέντρο «Ενυδρείο».

Ο Τομέας επιμελήθηκε για την έκδοση πρακτικών τα οποία θα αποσταλούν σε όλες τις ΜΕΘ και ΤΕΠ της χώρας.

Ως Τομέας, ευχαριστούμε θερμά τους συντονιστές και εισηγητές, τα μέλη της Επιστημονικής και Οργανωτικής Επιτροπής, τους χορηγούς, αλλά κυρίως τους Συνέδρους που συνέβαλλαν στην επιτυχή διεξαγωγή του Συμποσίου.

Για τον Τομέα ΕΕΝ του ΕΣΝΕ Ζωή Ντάσιου

ΗΜΕΡΙΔΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΣΤΟ Γ.Ν.Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Με αφορμή τα πέντε χρόνια λειτουργίας του ΤΕΠ Γ.Ν.Θ. Παπαγεωργίου, διοργανώθηκε στις 28 Ιανουαρίου 2005 στο αμφιθέατρο του νοσοκομείου, ημερίδα επείγουσας νοσηλευτικής. Η διοργάνωση της ημερίδας πραγματοποιήθηκε από τη Νοσηλευτική Υπηρεσία στα πλαίσια της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των νοσηλευτών.

Την ημερίδα τίμησαν με την παρουσία τους, ο Γενικός Διευθυντής του νοσοκομείου, κ. Χριστόπουλος, ο πρόεδρος της επιστημονικής επιτροπής, κ. Σακελλαρίου, όπως και Διευθυντές των τμημάτων και διοικητικά στελέχη του νοσοκομείου.

Χαιρετισμό απηύθυνε η πρόεδρος του τομέα Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής του Ε.Σ.Ν.Ε. κα Καθαφάτη Μαρία.

Η συμμετοχή των νοσηλευτών του νοσοκομείου ήταν μεγάλη και σε ένα κατάμεστο αμφιθέατρο παρακολούθησαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον όλη την θεματολογία της ημερίδας.

Συντονιστές των τεσσάρων τραπεζιών ήταν η κ. Χούτα, Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, ο κ. Γεωργιάδης, Τομεάρχης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, η κ. Τσουκαλά, Τομεάρχης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, η κ. Κύρογλου, Προϊσταμένη ΤΕΠ, η κ. Τσιβίκη, Αντ. Προϊσταμένη ΤΕΠ και ο κ. Ουλουσίδης, Αντ. Προϊστάμενος ΤΕΠ. Η θεματολογία των τραπεζιών περιελάμβανε Διαχείριση επειγόντων-Συστήματα διαλογής (Triage), τραύμα και κακώσεις στο ΤΕΠ, παθολογικά επείγοντα, παιδιατρικά και μαιευτικά-γυναικολογικά επείγοντα περιστατικά. Οι 36 εισηγητές των συνολικά 19 ομιλιών της ημερίδας ήταν νοσηλευτές του ΤΕΠ Γ.Ν.Θ. Παπαγεωργίου, που με μεγάλο ενδιαφέρον συνεργάστηκαν με τους υπόλοιπους συναδέλφους του τμήματος για την προετοιμασία των εργασιών τους.

Το κεντρικό συμπέρασμα της ημερίδας ήταν ότι η λειτουργία του ΤΕΠ απαιτεί «σούπερ νοσηλευτές», οι οποίοι θα πρέπει να έχουν τις γνώσεις και την επαγγελματική εμπειρία να εναλλάσσονται σε πολλούς νοσηλευτικούς ρόλους.

Από τους νοσηλευτές
του ΤΕΠ Γ.Ν.Θ. Παπαγεωργίου

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΥΡΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ Γ' ΚΤΙΡΙΟ
ΑΘΗΝΑ 115 27 - ΤΗΛ: 210 7702861 - FAX: 210 7790360

ΕΚΔΟΤΗΣ:
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΩΧΟΣ
www.esne.gr, e-mail: esne@esne.gr

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΑΦΑΤΗ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΙΑΚΗΣ,
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, ΖΩΗ ΝΤΑΣΙΟΥ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΒΕΕ
ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 80, ΤΗΛ: 210 36.24.728, 210 36.01.605
info@papanikolaou.gr, www.papanikolaou.gr

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

ΘΑΛΕΙΑ ΧΡ. ΜΠΕΛΛΑΛΗ

Νοσηλεύτρια ΠΕ, Ψυχολόγος M.Sc. Ph.D.

Εισαγωγή

Η κάλυψη των πολυσύνθετων αναγκών των ασθενών με επείγοντα και κρίσιμα προβλήματα υγείας απαιτεί καταρχήν ένα μακροχρόνιο σχεδιασμό στελέχωσης νοσηλευτικού προσωπικού στα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) και στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ). Πριν όμως, απαιτείται η προσέλκυση νέων νοσηλευτών στην εξειδίκευση της Επείγουσας Νοσηλευτικής, αλλά και η παραμονή των ήδη εργαζομένων νοσηλευτών στις συγκεκριμένες θέσεις εργασίας. Σύμφωνα με τους Πολύζο και Υφαντόπουλο για να αυξηθεί η επαγγελματική ικανοποίηση των εργαζομένων και κατά συνέπεια να βελτιωθεί η αποδοτικότητα-παραγωγικότητά τους, απαραίτητη θεωρείται η ύπαρξη κινήτρων. Οποιοσδήποτε πολιτικές και προτάσεις εργασιακής κινητοποίησης όμως, θα πρέπει να βασίζονται τόσο στα γενικά χαρακτηριστικά λειτουργίας των τμημάτων του Οργανισμού, όσο και στις ιδιαιτερότητες αυτών, λόγω της φύσης και των συνθηκών εργασίας που επικρατούν.

Προτάσεις ενεργοποίησης των ικανοτήτων του προσωπικού

Παρ' όλο που τις τελευταίες δεκαετίες έχουν γίνει πολλές έρευνες με σκοπό τον εντοπισμό των παραγόντων που ευθύνονται για την έλλειψη των νοσηλευτών, τον αυξημένο αριθμό των παραιτήσεων, τις αυξημένες απουσίες από τις θέσεις εργασίας και τη μειωμένη απόδοση στην πράξη, στο δημόσιο τουλάχιστον τομέα, η όποια προσπάθεια για υπο/παρακίνηση στην πράξη του νοσηλευτικού προσωπικού όχι μόνο των ΜΕΘ και ΤΕΠ, αλλά και άλλων τμημάτων φαίνεται ανύπαρκτη. Οι οποιοσδήποτε τεχνικές παρακίνησης έχουν σποραδικά εφαρμοστεί σε διάφορα νοσοκομεία φαίνεται να έχουν βασιστεί στην ευαισθησία των ίδιων των εργαζομένων νοσηλευτών, στη φιλοδοξία κάποιων μελών του προσωπικού για την κατάκτηση θέσεων προϊσταμένου στα τμήματά τους και στη θέληση για επιστημονική πληρότητα κάποιων νοσηλευτών με τη συμμετοχή τους σε συνέδρια και ημερίδες ενδιαφέροντός τους.

Ακολούθως, επιχειρείται η παρουσίαση ορισμένων από τους γενικούς, αλλά και πιο ειδικούς παράγοντες που οδηγούν στην ψυχολογική και σωματική επιβάρυνση του νοσηλευτικού προσωπικού των ΤΕΠ και ΜΕΘ, οι οποίοι παρεμποδίζουν την εκδήλωση των ικανοτήτων και την απόδοσή τους στο μέγιστο δυνατό βαθμό. Για τον καθένα από αυτούς εκτιμάται η κατάσταση που επικρατεί στα Ελληνικά νοσοκομεία, καθώς και οι επιπτώσεις που προκύπτουν, προκειμένου, με βάση τις θεωρίες των κινήτρων, να προταθούν τα καταλληλότερα κίνητρα ή/και αντικίνητρα για την ενεργοποίηση των ικανοτήτων των νοσηλευτών που παρέχουν επείγουσα και εντατική φροντίδα. Οι προτάσεις γίνονται εντός του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, ενώ όπου απαιτείται τροποποίηση, αυτή αναφέρεται.

α) Είδος-φύση εργασίας σε ΜΕΘ και ΤΕΠ

• Παρούσα κατάσταση/επιπτώσεις:

Οι νοσηλευτές που παρέχουν επείγουσα και εντατική φροντίδα τις περισσότερες φορές πραγματοποιούν εργασία αντίστοιχη της εκπαίδευσης και των προσόντων τους. Συνήθως έχουν περιθώρια αυτονομίας κατά την εκτέλεση των νοσηλευτικών πράξεων και απολαμβάνουν την αναγνώριση του έργου τους, παρ' όλο που συχνά υπάρχει αλληλοεπικάλυψη ρόλων και καθηκόντων με άλλες ειδικότητες, κατηγορίες και κλάδους προσωπικού. Η αλληλοεπικάλυψη των ρόλων και αρμοδιοτήτων μπορεί να οδηγήσουν σε τεταμένες συναδελφικές σχέσεις, οι οποίες με τη σειρά τους προκαλούν δυσαρέσκεια, μείωση της αυτοεκτίμησης, έλλειψη ικανοποίησης από τη δουλειά και δημιουργία συγκρούσεων.

Η απαίτηση πάντως για «ουσιαστική» εργασία, πηγάζει από την ανάγκη του ατόμου για αναγνώριση και από την τάση για αυτοπραγμάτωση και επιτεύγματα. Ιδιαίτερα οι νοσηλευτές των ΤΕΠ και ΜΕΘ, σύμφωνα με τη θεωρία του McClelland, θεωρείται ότι ανήκουν στην κατηγορία των εργαζόμενων που επιδιώκουν τους «υψηλούς στόχους» (high achievers) καθώς διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και εργάζονται σε ένα χώρο «ανταγωνιστικό», αυξημένων απαιτήσεων και υψηλών προδιαγραφών. Θα πρέπει λοιπόν, να επωφελούνται της ανάλογης αντιμετώπισης από τα στελέχη της Υπηρεσίας τους. Περιπτώσεις ελλιπούς αξιοποίησης του δυναμικού των νοσηλευτών, είτε με την έλλειψη αναγνώρισης, είτε με την ανάθεση απλών και μονότονων εργασιών (π.χ. κατά τη φροντίδα συνεχώς των ίδιων ασθενών ή της ίδιας φύσεως περιστατικών) ελλοχεύει τον κίνδυνο δυσαρέσκειας, ιδιαίτερα σε όσους βλέπουν την εργασία ως μέσο προσωπικής ανάπτυξης. Το γεγονός αυτό μπορεί να οδηγήσει σε πτώση της παραγωγικότητας, εξαιτίας της απροσεξίας από την επίτευξη «εύκολων στόχων»!

Ο νοσηλευτής επίσης, που δεν έχει δυνατότητες προσωπικής ανάπτυξης μέσω συμμετοχής σε εκπαιδευτικά σεμινάρια ή άλλα προγράμματα συνεχιζόμενης επιμόρφωσης, όχι γιατί τέτοια δεν πραγματοποιούνται, αλλά γιατί οι υπηρεσιακές ανάγκες δεν το επιτρέπουν, είναι αναμενόμενο να νιώθει ότι η διοίκηση α) δε θεωρεί σημαντική την προσφορά του, β) δεν αναγνωρίζει τις αυξημένες και συνεχείς ανάγκες επιμόρφωσης στην Επείγουσα νοσηλευτική ή ότι γ) θεωρεί σημαντικούς κάποιους άλλους συναδέλφους στους οποίους χορηγεί την απαιτούμενη εκπαιδευτική άδεια. Αποτέλεσμα είναι να δημιουργούνται συναισθήματα απογοήτευσης και θυμού που δεν του επιτρέπουν να αποδίδει στο μέγιστο των δυνατοτήτων του.

• Προτάσεις:

Βάσει των θεωριών της ιεράρχησης αναγκών (Maslow), όσον αφορά στα ανώτερα επίπεδα αυτοεκτίμησης και αυτοπραγμάτωσης, των κινήτρων επίτευξης (McClelland), των δύο παραγόντων (Herzberg) και της προσδοκίας (Vroom), κίνητρα για τους νοσηλευτές μπορούν να αποτελέσουν:

α) η δυνατότητα συμμετοχής όλων των νοσηλευτών στη λήψη κλινικών, διοικητικών και άλλων αποφάσεων που αφορούν τους ίδιους ή τους ασθενείς

β) ο εμπλουτισμός της εργασίας τους (job enrichment) με την εκχώρηση αρμοδιοτήτων που διευρύνουν την υπευθυνότητα και τις πρωτοβουλίες π.χ. παράλληλη ανάθεση κλινικών, εκπαιδευτικών ή και ερευνητικών δραστηριοτήτων

γ) η χορήγηση ηθικών ανταμοιβών π.χ. έπαινος, αναγνώριση κλπ

δ) οι διευκολύνσεις για την παρακολούθηση επιμορφωτικών προγραμμάτων με τη χορήγηση των απαραίτητων αδειών, αλλά και την υποχρέωση ο νοσηλευτής να συμμετέχει ενεργά σε ενδοκλινικά μαθήματα ή διαλέξεις -που μπορούν να προγραμματίζονται σε συνεργασία

με το γραφείο συνεχιζόμενης εκπαίδευσης του νοσοκομείου- προκειμένου να μεταδίδει τις νέες γνώσεις στο υπόλοιπο προσωπικό της ΜΕΘ ή των ΤΕΠ

ε) η κατάλληλη αξιοποίηση των νοσηλευτών που εξειδικεύονται σε συγκεκριμένες παρεμβάσεις της επείγουσας θεραπευτικής.

• Θεσμικές αλλαγές:

Σε θεσμικό επίπεδο, θα μπορούσε να προβλεφθεί ειδική διαδικασία πρόσληψης ή αξιολόγησης των διευθυντικών στελεχών της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, ώστε να διαθέτουν παράλληλα και γνώσεις Διοίκησης για να είναι σε θέση να γνωρίζουν και να κατανοούν τις επισημονικές θεωρίες των κινήτρων, να δίνουν έμφαση στη Διαχείριση των Ανθρώπινων Πόρων, να χρησιμοποιούν αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας και να αντιλαμβάνονται τις ανάγκες, προσδοκίες, αξίες και ιδιαιτερότητες των υφισταμένων τους.

Επίσης θα πρέπει να συσταθούν γραφεία συνεχιζόμενης εκπαίδευσης στον Οργανισμό με ισότιμη εκπροσώπηση της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, όπως ακριβώς προβλέπεται από το νόμο 2889/01.

η συνέχεια στο επόμενο τεύχος!!!

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

📅 **1^η Ημερίδα της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδας (Ε.Ν.Ε.), στις 26/2/2005, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο Τμήμα Νοσηλευτικής, Παπαδιαμαντοπούλου 123, Γουδί.**

📅 Το καθιερωμένο ετήσιο σεμινάριο για τον «Σακχαρώδη διαβήτη στην πράξη» διοργανώνεται από την Α' προπαιδευτική κλινική και τη Νοσηλευτική υπηρεσία του Λαϊκού και θα πραγματοποιηθεί στο Αμφιθέατρο του «Λαϊκού» **4-5/3/2005** (2107771143)

📅 **Ο Πανελλήνιος Καρδιολογικός Νοσηλευτικός Τομέας (ΠΑ.ΝΟ.ΚΑ.ΤΟ.) στο 5th Annual Spring Meeting, Working Group Cardiovascular Nursing of the European Society of Cardiology & the Institute of Nursing Science, University Basel, 10-13/3/2005.**

📅 Ο Τομέας Διοίκησης του ΕΣΝΕ διοργανώνει στις **11/3/2005** ημερίδα στο «Ερρίκος Ντυνάν» με θέμα τη Νοσηλευτική Τεκμηρίωση (2107702861).

📅 Το 2^ο Διαιτητικό Αντικαρκινικό Συνέδριο με Νοσηλευτική συμμετοχή θα πραγματοποιηθεί στις **17-20/3/2005** στο Ξενοδοχείο Intercontinental. (2109880032, 2109880788).

📅 Το 5^ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο του ACENDIO (Association for Common European Nurses

Diagnoses, Interventions and Outcomes) διοργανώνεται στις **7-9/4/2005** στο Μπλεντ της Σλοβενίας. www.albatros-bled.com, www.acendio.net

📅 Στις **15-16-17/4/2005** διοργανώνεται Ιατρονοσηλευτική Ημερίδα στην Πρέβεζα. (2651066946)

📅 Ο Τομέας Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής του ΕΣΝΕ διοργανώνει Νοσηλευτικό Συμπόσιο, στο πλαίσιο του **9th State of the Art** της Πανεπιστημιακής Κλινικής Εντατικής Θεραπείας, της Ιατρικής Σχολής Αθηνών. Το **9th State of the Art** θα λάβει χώρα στις 22-24 Απριλίου 2005, στο Συνεδριακό Κέντρο του Μεγάρου Μουσικής και παράλληλα στις 22 & 23 Απριλίου θα πραγματοποιηθεί το Νοσηλευτικό Συμπόσιο. (210-7499304 & 7499300).

📅 32^ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο **9-12/5/2005**, Μακεδονία Palace Θεσσαλονίκη Πληρ: C&C International SA (2106889100) www.nurses2005.gr

📅 Η Νοσηλευτική υπηρεσία του Γ.Ν.Θ. Παπαγεωργίου διοργανώνει το ετήσιο συνέδριό της στις **10-11/6/2005** με θέμα: «Αυτόνομοι Νοσηλευτικοί Ρόλοι». (2310693159, 2310693973, 2310693161, nursepap@otenet.gr).

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ EfCCNa

Στις **24-25 Απριλίου** πραγματοποιήθηκε συνάντηση των εκπροσώπων της EfCCNa στο **Innsbruck της Αυστρίας**. Παρευρίσκονταν όλοι οι εκπρόσωποι των ευρωπαϊκών συνδέσμων και δύο νέα μέλη από τους αντίστοιχους συνδέσμους της Κύπρου και της Εσθονίας. Η οικοδέσποινα **Helga Tschugg εκπρόσωπος του Austrian Association of Anaesthesia and Intensive Care Nurses (OEBAI)**, καλωσόρισε τα νέα μέλη κάνοντας τις απαραίτητες συστάσεις και ξεκίνησαν οι εργασίες της συνάντησης. Τα μέλη που απαρτίζουν τις ομάδες εργασίας συνεδρίασαν μεταξύ τους και όλοι μαζί στην πορεία ανέφεραν στην κοινή πλέον συνάντηση τα συμπεράσματα από τη συνεδρίασή τους.

Πρώτη η **ομάδα εκπαίδευσης**, στην οποία συμμετέχει η Ελλάδα, ανέλαβε να καταγράψει τα πεδία εκπαίδευσης στα οποία πρέπει να έχουν εντυφρήσει όλοι οι νοσηλευτές ΜΕΘ σε ευρωπαϊκό επίπεδο και να έχουν εξειδικευτεί αντίστοιχα. Ζήτησε λοιπόν, από όλα τα μέλη της EfCCNa να προτείνουν οδηγίες για τη δημιουργία θεματικών ενοτήτων, που να είναι όμως εύκολο να διδαχθούν στην κάθε χώρα ανάλογα με το εκπαιδευτικό σύστημα και στη συνέχεια να αναλάβει η ομάδα Εκπαίδευσης την επεξεργασία των προτάσεων, καταθέτοντας τα συγκεκριμένα standards στο ENNO/PCN για την ομάδα των Specialist Education. Αυτό θα αποτελέσει μια πολύ γερή βάση για την προετοιμασία εξειδικευμένων νοσηλευτών που εργάζονται σε ΜΕΘ, οι οποίοι θα έχουν λάβει την ίδια εκπαίδευση και θα μπορούν να εργαστούν σε ΜΕΘ όλων των κρατών της Ευρώπης.

Η **ομάδα του προγράμματος ανταλλαγών** ανέφερε ότι θα ξεκινήσει άμεσα η ανταλλαγή νοσηλευτών ΜΕΘ ανάμεσα στα ευρωπαϊκά κράτη μετά την αποστολή εγγράφου προς τα νοσοκομεία εκείνα που είναι έτοιμα να δεχθούν ξένους νοσηλευτές. Η αντίστοιχη αίτηση συμμετοχής, μετά την έγκριση του ΔΣ της EfCCNa, θα αναρτηθεί στο website για να μπορούν να καταθέτουν ηλεκτρονικά τη συμμετοχή τους όσοι από τους νοσηλευτές ΜΕΘ θέλουν να ενταχθούν στο αντίστοιχο πρόγραμμα.

Η οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου, ανέφερε τις δραστηριότητες τις οποίες έχει επιτελέσει, μέχρι να διεκπεραιωθεί το 2ο Συνέδριο της EfCCNa στο Amsterdam, στο Congress Center Meervart, το Νοέμβριο του 2005. Δόθηκαν σε όλους τους αντιπροσώπους ενημερωτικά δελτία για να τα μεταφέρουν στη χώρα τους και οι πρώτες ανακοινώσεις του συνεδρίου για να τα μοιράσουν τοπικά στα μέλη τους. Αναφέρθηκαν αναλυτικά οι εργασίες που έχουν γίνει για τη διεξαγωγή του συνεδρίου από τους εκπροσώπους στο Amsterdam. Μοιράστηκε από την επιτροπή του Συνεδρίου σε όλους τους εκπροσώπους ένα CD-Video, το οποίο και προβλήθηκε για να γνωρίσουμε τόσο το χώρο διεξαγωγής του Συνεδρίου όσο και τον τρόπο μετάβασης, καθώς και τους εκθεσιακούς χώρους και τους χώρους ανάρτησης των Posters. Όλοι αναλάβαμε την υποχρέωση ενημέρωσης των συναδέλφων της χώρας μας για τη διεξαγωγή του συνεδρίου. **Σε προηγούμενο δελτίο του Τομέα EEN έχει γίνει αναφορά για τη διεξαγωγή του Συνεδρίου αλλά και του τρόπου συμμετοχής και κατάθεσης εργασιών μέσω του αντίστοιχου website.**

Ενημερωθήκαμε όλοι για τη σημαντική προσπάθεια που γίνεται από μέρους κάποιων συνδέσμων, τόσο τοπικών όσο και Διεθνών, να συνεργαστούν με την EfCCNa. Ο Ged Williams, πρόεδρος του **World Federation of Critical Care Nurses (WFCCN)**, ζήτησε να παρευρεθεί στη συνάντηση της EfCCNa στο Cambridge το Σεπτέμβριο του 2004, στα πλαίσια της προσπάθειας εύρεσης κοινών σημείων αναφοράς των δύο συνδέσμων έτσι ώστε να μπορούν οι εθνικοί πλέον σύνδεσμοι να ενταχθούν στον **Παγκόσμιο Σύνδεσμο Νοσηλευτών Επείγουσας Φροντίδας (World Federation of Critical Care Nurses, WFCCN)**. Από κοινού αποφασίστηκε να παρευρίσκεται ο Ged σε μια από τις δύο ημέρες της συνάντησης για να εκθέσει τις προσδοκίες του WFCCN αλλά και εμείς να παρουσιάσουμε τη δική μας θέση απέναντι σε αυτή τη μελλοντική συνεργασία που αποσκοπεί στη διεύρυνση των οριζόντων της EfCCNa. Ήδη υπάρχει ουσιαστική συνεργασία της EfCCNa με

το WFCCN μέσω του περιοδικού Connect. Η Rosa ενημέρωσε ότι η **Διεθνής Κοινότητα Νοσηλευτών Μεταμοσχεύσεων (International Transplant Nurses Society)** έχει προσπαθήσει να έρθει σε επαφή με την EfCCNa.

Μετά την πολύωρη συνάντηση των δύο ημερών η Helga ευχαρίστησε τους συμμετέχοντες παρευρισκόμενους και παρέδωσε το προεδρείο στον John Albarran ο οποίος ανέλαβε την επόμενη συνάντηση στο Cambridge, το Σεπτέμβριο του 2004.

Στις **11-12 Σεπτεμβρίου, 2004** πραγματοποιήθηκε συνάντηση των εκπροσώπων της EfCCNa στο **Cambridge**. Η κα Καλαφάτη που εκπροσωπεί την Ελλάδα δεν παρευρέθηκε λόγω προσωπικών προβλημάτων. Από τα πρακτικά της συνάντησης αναφέρονται σημαντικά θέματα στα οποία εσιτάστηκαν οι παρευρισκόμενοι. Ο **John Albarran** ήταν ο οικοδεσπότης, ο οποίος καλωσόρισε τους εκπροσώπους και τους σύστησε την Georgina Parker, γραμματέα του **British Association Critical Care Nurses (BACCN)** παρουσιάζοντας ταυτόχρονα και το πρόγραμμα του Συνεδρίου του BACCN, το οποίο λάμβανε χώρα την ίδια περίοδο στο Cambridge.

Έγινε στην συνέχεια μια παρουσίαση των δραστηριοτήτων και υποχρεώσεων της EfCCNa και ακολούθησαν τοποθετήσεις των εκπροσώπων. Μετά από την τοποθέτηση της Lerna Hernandez για την εγγραφή της EfCCNa στο **European Network of Nursing Organization (ENNO)** που εντάσσεται και στο PCN και το **European Specialist Nursing Organization (ESNO)** ακολούθησε ψηφοφορία για το ποιο από τα δύο όργανα είναι ιδανικό για να ενταχθεί η EfCCNa. *Η πλειοψηφία των εκπροσώπων εντάχθηκε υπέρ του ENNO που ανήκει στο PCN το οποίο με τη σειρά του εντάσσεται στο ICN*, το οποίο περιλαμβάνει όλους τους νοσηλευτικούς συνδέσμους στον κόσμο.

Η δεύτερη μέρα της συνάντησης εσιτάστηκε σε εργασίες που πρέπει να γίνουν για το 2ο Συνέδριο της EfCCNa στο Amsterdam και στις υποχρεώσεις που έχει ο κάθε εκπρόσωπος ανάλογα με την ομάδα εργασίας στην οποία βρίσκεται. Επίσης τρεις από τους εκπροσώπους ανέλαβαν να ενημερώνουν το website της EfCCNa μέχρι το

Φθινόπωρο του 2005 και στην πορεία να ακολουθήσουν άλλοι εκπρόσωποι με κυκλικά.

Η ομάδα εκπαίδευσης έφτιαξε μία αναφορά με τα standards τα οποία προτείνει να έχουν οι νοσηλευτές των ΜΕΘ. Τα παρουσίασε στα μέλη της EfCCNa και συμφώνησαν αυτές οι προδιαγραφές να φτάσουν στα χέρια όλων των προέδρων των Συνδέσμων (Τομέων) ΜΕΘ των ευρωπαϊκών χωρών μελών της EfCCNa, να συζητηθούν με τις αρμόδιες αρχές κάθε χώρας και συμβουλευτικά πλέον να δοθούν οι εκθέσεις με τις απόψεις της εκάστοτε χώρας- εκπροσώπου για να τροποποιηθούν και να δοθούν στο PCN/ENNO. Η ομάδα ανταλλαγών παρουσίασε το γράμμα που θα σταλεί στα νοσοκομεία για να φιλοξενήσουν τους νοσηλευτές ως παρατηρητές από άλλες χώρες. Επίσης στο website θα αναρτηθούν όλα εκείνα τα νοσοκομεία εκείνα που είναι σύμφωνα να δεχτούν τους ξένους νοσηλευτές καθώς και τα ονόματα των ατόμων από κάθε νοσηλευτικό σύνδεσμο- τομέα που μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να απευθυνθούν. Για κάθε χώρα υπεύθυνος θα είναι ο εκπρόσωπος της στην EfCCNa και απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο ενδιαφερόμενος να μιλάει τη γλώσσα της χώρας που επέλεξε ή αγγλικά.

Το **Connect**, που είναι το επίσημο περιοδικό της **EfCCNa και του WFCCN** και δέχεται άρθρα από όλους τους νοσηλευτές πλέον υπάρχει στη βάση του CINAHL και ετοιμάζεται να μπει στο Medline. Σημαντικό είναι επίσης ότι τα αποτελέσματα από την έρευνα που αφορά στη διατροφή των ασθενών στις ΜΕΘ, έδειξαν τεράστιες διαφορές στον τρόπο σίτισης των ασθενών ανά χώρα σύμφωνα με μια μικρή αναφορά της Nutricia η οποία έκανε τη στατιστική επεξεργασία. Στην έρευνα αυτή πήραν μέρος όλες οι ΜΕΘ των κρατών μελών της EfCCNa και επίσημη αναφορά θα γίνει στο 2ο Συνέδριο της EfCCNa και στο συνέδριο του ASPEN.

Η συνάντηση έκλεισε πολύ ζεστά από τον οικοδεσπότη John Albarran και το προεδρείο παραδόθηκε στην Σλοβενία και την εκπρόσωπο του Nurse Association in Emergency Medicine of Slovenia (NAEMS) Marusa Brvar η οποία προσκάλεσε τους εκπροσώπους στη Ljubljana τον Απρίλιο του 2005.

Δρ. Μαρία Καλαφάτη